

Голові спеціалізованої
вченої ради ДФ 20 051.082
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктору мистецтвознавства, професору
Дутчак Віолетті Григорівні

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Гіги Степана Степановича

**«Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української
естрадно-вокальної творчості»,**

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань
02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

Актуальність дослідження. Сучасна соціокультурна ситуація в Україні (особливо в умовах війни) яскраво демонструє вагомість сфери популярного пісенного мистецтва для розвитку суспільства, формування громадянської позиції та його духовності. Напрям дисертаційного дослідження С. С. Гіги «Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості» засвідчує безперечну приналежність української пісенної творчості сучасності до провідних тенденцій європейського музичного мистецтва, його суголосність з актуальними соціокультурними та стильовими процесами. Дослідження мистецтва аранжування, як чинника стильової еволюції українського естрадно-вокального мистецтва, стає об'єктом уваги Степана Степановича Гіги.

Ступінь наукової обґрунтованості результатів, сформульованих в роботі, їх наукова новизна. Автор розглядає поняття аранжування в контексті музикознавчого термінологічного дискурсу. Суттєво розширює смислове поле поняття аранжування, як особливого виду композиційної творчості, що стає важливою і незамінною ланкою музичної комунікації «Композитор –

Виконавець – Слухач». Аналізує сучасний інструментарій аранжувальника естрадної пісні, що з'являється у ХХ столітті та широко впроваджується у зв'язку зі стрімким розвитком науково-технічного прогресу. Окреслює вплив сучасних музичних комп'ютерних технологій на творчий процес аранжування в еволюції музичного стилетворення. На основі численних досліджень яскравих зразків світової та української популярної музики простежує еволюцію естрадної пісні в стильовому аспекті під впливом загальних музично-мовних комплексів, а саме: пласту афро-американського фольклору, елементів англо-кельтського фольклору, європейської побутової та академічної музичної традиції ХІХ–ХХ ст. Визначає зародження та розквіт у 70-х роках українського фанку як повноцінне включення у світовий стильовий контекст популярної музики та одночасне збереження унікального традиційного українського коду національного звукового ідеалу.

На основі аналізу роботи аранжувальника в середовищі одного з кращих музичних програмних продуктів Logic Pro X (вважається стандартом музичної студійної індустрії) розглянуто основні етапи та інструментарій створення сучасного комп'ютерного аранжування. Здійснено розробку методів і атрибуцію стилю аранжування естрадно-вокальної композиції.

Виконане Степаном Гігою наукове дослідження стає першим в українському музикознавстві досвідом розгляду феномена аранжування як особливого виду музичної композиційної творчості.

Структура і зміст дисертаційного дослідження. Основні положення і результати дослідження висвітлено у 10 публікаціях – 9 одноосібних та 1 видана у співавторстві, 4 з них – у спеціалізованих фахових виданнях, затверджених МОН України, 1 – у виданні, що індексується у міжнародних наукометричних базах (Web of Science), 5 – в інших наукових виданнях та збірниках матеріалів конференцій. Робота складається з анотації двома мовами, вступу, трьох розділів та семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел (203 позиції, з них 24 – англомовних) та додатків. Загальний обсяг роботи – 214 сторінок, основний зміст викладено на 168 сторінках, додатки – на 6 сторінках.

Логіка та композиція роботи чіткі та виправдані; основними етапами дослідження є:

- Визначення теоретичних засад, огляд досліджень проблемного поля. Розгляд поняття аранжування в термінологічному аспекті. Визначення мистецтва аранжування як особливого виду мистецької творчості та його розвиток у різних жанрових сферах. Окреслено модифікації поняття аранжування від перекладу до джазового аранжування/імпровізації (підрозділ 1.1). Узагальнено стильову проблематику сучасної теорії естрадно-пісенних жанрів та здійснено аналіз структурних компонентів пісенної форми у сучасній популярній музиці (Verse, Refrain, Chorus, Bridge, Solo, Introduction, Coda). Визначено початок періоду комерціалізації української естради з початком нового тисячоліття (підрозділ 1.2). Простежено еволюцію стилю української естрадно-пісенної творчості від періоду міжвоєнного двадцятиріччя ХХ ст. – до сьогодення (підрозділ 1.3).
- Дослідження специфіки творчого процесу аранжування як чинника стилетворення естрадно-вокальної композиції (підрозділ 2.1). Аналіз новітніх технічних та виразових засобів як інноваційного інструментарію аранжувальника. Наведено авторський варіант композиторської техніки поетапного аранжування естрадно-вокальної композиції (підрозділ 2.2). У третьому розділі на основі аналізу поп-рок-композиції «Rendez-Vous» з одноіменного кліпу гурту «Океан Ельзи» та аранжування пісні «Я піду в далекі гори» Джека Кортнера у виконанні Квітки Цісик – обґрунтовано креативний потенціал мистецтва аранжування як фактора стильової трансформації твору постмодерної доби. Виокремлено цілу низку використаних в аранжуваннях технік подвійного кодування. У Висновках узагальнюються результати проведеного дослідження та ще раз окреслено виконання завдань та мети дослідження.

Практичне значення наукових результатів. Матеріали дослідження Степана Гіги «Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості» надають можливість подальших глибоких наукових розвідок стильової еволюції естрадно-пісенної творчості, стануть

добрим підґрунтям для створення навчальних посібників, курсів з психології творчої діяльності, історії музичних стилів і жанрів, музичних комп'ютерних технологій, інструментовки та аранжування.

Відомості про дотримання академічної доброчесності. У дисертації та наукових публікаціях Гіги Степана Степановича відсутні порушення академічної доброчесності.

Зауваження до дисертаційного дослідження.

Ознайомившись з підрозділом 2.2 Музичні комп'ютерні технології в практиці сучасного аранжування, спостерігаємо виклад авторського досвіду поетапного аранжування естрадно-вокальної композиції. Це надзвичайно цінний авторський матеріал з власного досвіду роботи в студії. Було б доцільно в Додатках викласти скріншоти цих етапів з комп'ютерного монітора. А ще краще – подати відео практичної роботи в студії над музичним матеріалом з поетапною ілюстрацією творчих досягнень.

Втім, викладене побажання не впливає на загальну високу оцінку актуальної, неординарної за матеріалами дослідження, оригінальної за висновками дисертації Степана Гіги.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим нормам. Дисертаційне дослідження Степана Гіги «Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості» переконливо доводить самостійність та перспективність напрямку дослідження. В процесі написання роботи Дисертант розглядає стильову сферу української естрадно-вокальної творчості, що є вкрай складним об'єктом музикознавчого дослідження, який потребує специфічних підходів, інноваційних інструментів аналізу, значного практичного досвіду виконавця та аранжувальника. Дисертація повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня

2022 року. Наукова та практична цінність роботи є ґрунтовною підставою присудження її автору – Гізі Степану Степановичу наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво.

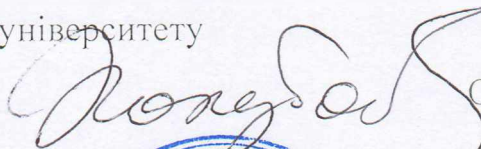
Рецензент:

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри методики музичного виховання та диригування

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

Олег КОЛУБАЄВ

ПІДПИС <i>Колубаєва О.</i>
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
<i>СМШКО</i> Орест СМІШКО
« 09 » 01 20 24 р.

